

Tekst | Koen Mortelmans Beeld | Willemen General Contractor

CAMPUS ZUID VAN KAREL DE GROTE HOGESCHOOL AANWINST VOOR ANTWERPEN

De nieuwe campus van de Karel de Grote Hogeschool ten zuiden van de stadskern van Antwerpen combineert transparante nieuwbouw met respect voor het historische metselwerk in de omgeving. Terwijl u dit artikel leest, nemen de studenten en docenten hem in gebruik.

De Hogeschool kocht in 2010 de site van de voormalige Biscuiterie Parein en later de hoofdzetel van Axa-bank schuin tegenover het nieuwe Antwerpse gerechtshof. Campus Zuid moet vanaf het huidige academiejaar plaats bieden aan zowat 5.500 studenten en vijfhonderd docenten. KDG bundelt er orthopedagogie, sociaal werk, lerarenopleidingen, pedagogie van het jonge kind, verpleegkunde, vroedkunde, verschillende bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs en de gezondheidszorg, de hogeschooldiensten en de dienst studentenvoorzieningen. De bouw kaderde in een strategisch huisvestingsplan waarbij de Hogeschool ook op haar andere campussen investeringen plant. Ze opteerde voor een kernenscenario, waarin de veertien bestaande campussen stilaan worden vervangen door een drietal grote en dicht bij elkaar liggende sites. De Campus Zuid groepeerde de 'social profit'-opleidingen, op beide andere campussen staan respectievelijk kunst en technologie centraal.

35.000 M²

"Alles samenbrengen op één enkele campus was geen optie", verklaart directeur infrastructuur en ICT Paul Deckers. "Het zou bijna onmogelijk zijn om binnen de Ring zo'n omvangrijke site te vinden. Bovendien zag het stadsbestuur zo'n grote concentratie van studenten niet leiden tot een leefbare buurt."

Voor de sloop-, nieuwbouw- en renovatiewerken – KDG herbruikt een deel van de bestaande gebouwen van Parein – sloegen de aannemers Willemen en Van Laere en de architectenkantoren Stramien en RAU de handen in elkaar. Nieuwbouw en renovatie samen gaat het om een vloeroppervlakte van ongeveer 35.000 m². Die omvat een centrale onthaalruimte, een brede waaier aan multi-inzetbare onderwijs- en praktijklokalen, een hedendaagse mediatheek en studielandschap, meerdere aula's, ICT-ondersteunde flexibele werkruimten voor docenten en medewerkers, een sporthal, een cafetaria, een boekhandel, parkeerplaatsen en fietsenstallingen.

Veel glas langs het binnenplein.

De binnenruimten vertonen speelse, organische vormen.

BREEAM

Karel de Grote streeft naar een BREEAM Excellent-label. Dat is ongewoon voor een opdrachtgever die niet van plan is zijn gebouw te verkopen of te verhuren. "Toch is het een doelbewuste en principiële keuze", aldus Deckers. "We hanteren een duurzame aanpak in de brede zin van het woord. Dat is echter een vage benadering. Met BREEAM, een erkende referentie in de bouwsector, boden we de aannemers een gekend referentiekader waarop ze hun offerte konden baseren. Het label bevestigt ook onze duurzame keuzes tegenover onze studenten en tegenover de buitenwereld."

Het dak van Campus Zuid is bedekt met PV-panelen. De eigen stookinstallatie op aardgas kan op termijn mee ingeschakeld worden in het nog aan te leggen lokale warmtenet. "We kunnen daarin zowel leverancier als consument zijn, door onze eigen installatie als reserve te laten fungeren, naast de groene warmte die de hoofdbron van het net zal zijn." Binnen de gebouwen is de verwarming fijnmazig uitgebouwd, met 250 individueel regelbare zones. Met een dik isolatiepakket, slimme ledverlichting, nachtventilatie en zelfsturende zonweringen mikken we op een laag energieverbruik", zegt projectdirecteur Dirk Vande Caeter van Willemen

KLUIZEN

"Sommige sloopwerken waren niet van de poes", blikt projectarchitecte Tine Durnez van Stramien terug. "Zo moesten we uit de Axa-periode twee grote kluzen met dubbele betonwanden met een dikte van 50 à 60 cm uitbreken." >

De baksteenstrips op de buitengevels zorgen voor harmonie met de omgeving.

Participanten aan het woord

INSIDE PROJECTS - HOUTEN GRADINS EN BINNENDEUREN

Inside Projects (Peer) is een familiebedrijf met momenteel tachtig medewerkers, dat in 2004 van start ging en in 2012 verhuisde naar de huidige, veel ruimere locatie. Dat was nodig, onder meer om er het groeiende schrijnwerkersatelier te vestigen.

Op de Campus Zuid van de Karel de Grote Hogeschool waren de medewerkers van Inside Projects een half jaar aan de slag. Ze trokken alle gradins op. "Deze bestaan integraal uit hout, dat een behandeling onderging om het de vereiste brandweerstand te geven", licht oprichter en bestuurder Erwin Vandael toe. "Wij leverden en plaatsten ook de binnendeuren."

"De gradins ogen indrukwekkend en zijn daarom een mooi uitgangspunt voor ons. Een andere belangrijke referentie is De Meander, het nieuwe kantoorgebouw van de Vlaamse overheid op Tour & Taxis in Brussel. Wat we voor de Hogeschool deden, is slechts een deel van ons aanbod. We voeren ook alle mogelijke gipskarton-, plafond- en schilderwerken uit en plaatsen buitengevelbekleding en vast meubilair. Op die manier heeft een bouwheer voldoende aan één enkel aanspreekpunt voor al deze werken."

De Hogeschool bundelt hier de 'social profit'-opleidingen.

"Bij de graafwerken stootten we op soms eeuwenoude, bestaande funderingen", aldus Vande Cauter. "We moesten ook rekening houden met de stabiliteit van de aanpalende gebouwen. Op niveau -2 hadden we bovendien af te rekenen met een slappe ondergrond."

Daarom moesten we een uitgekende bouwputbeschoeiing aanbrengen." De natte winter van 2014-2015 vertraagde het aanleggen van de nieuwe funderingen, zodat de bouwvakkers ook tijdens de bouwverlofperiodes moesten doorwerken om het gebouw tegen september gebruiksklaar te krijgen.

TECHNISCHE FICHE

Bouwheer

Karel de Grote Hogeschool (Antwerpen)

Architect

Stramien (Antwerpen) en RAU (Amsterdam, Nederland)

Hoofdaannemer

THV Willems General Contractor (Mechelen) - Van Laere (Zwijndrecht)

ERFGOEDWAARDE

Parein is een historisch bekende naam in de koekjeswereld. Het bracht met Tuc ooit het allereerste gezouten aperitiefkoekje in Europa uit. De koekjesfabriek had zich in 1895 op het 'Zuid' gevestigd. De oudste nog bestaande gebouwen dateren uit 1921. Er is nog wel een gevelsteen met het jaartal 1899 te zien, maar gebouwen ouder dan 1921 werden tijdens de Tweede Wereldoorlog door bommen vernietigd en zijn daarna heropgebouwd. Ze zijn niet officieel beschermd, maar worden wel beschouwd als bouwkundig erfgoed. Daarom zijn de interessantste oude constructies in de nieuwe campus geïntegreerd.

(Foto: Agentschap Onroerend Erfgoed)

HERKENBAARHEID

De centrale binnenplaats is heel transparant aangelegd, met brede toegangen en ruime doorkijken. De talrijke glasgevels zijn er contrastrijk afgewisseld met gevelbekledingen in volkernplaten en aluminiumcompositie plooierwerk. Langs de straatkant sluiten de gevels dan weer aan bij het metselwerk in de omgeving. Ze zijn afgewerkt met baksteenstrips in staand en halfsteens verband. Hier zorgen de afwisseling van verticale en horizontale stroken en het gebruik van verschillende kleuren voor visuele contrasten. "Ook het aluminium plooierwerk draagt hieraan bij", stelt Vande Cauter. "Het aanbrengen daarvan was allesbehalve een sinecure, maar geeft wel extra cachet."

'BREEAM fungeert als referentiekader voor ons streven naar duurzaamheid'

"In de buitengevel hebben we ervoor gezorgd dat de ook voor de buurtbewoners toegankelijke doorgangszones duidelijk herkenbaar zijn", merkt Durnez op. "De visuele afwerking van het binnenplein was dan weer een evenwichtsoefening tussen een schaal op mensenmaat en de voor een hogeschool nodige grandeur." ■

Inside Projects
Ambachtslaan 1012
3990 Peer

Tel +32 11 60 41 71
Fax +32 11 60 41 72

info@inside-projects.be
www.inside-projects.be